

Directoraat-generaal Klimaat
en Energie
Directie Klimaat

Behandeld door

Datum
18 September 2024

Kenmerk

Bijlage(n)

agenda

Omschrijving

Agenda BWO voortgangsoverleg Elektriciteitssector

Vergaderdatum en -tijd

23 oktober 2024, 10:00 – 10:45

Stuk 6

Aanleiding

- De KEV24 raamt een restemissie in de elektriciteitssector van 12,9 Mton (9,6 – 19,9 bandbreedte), t.o.v. van het restemissiedoel van 13,0 Mton in 2030. PBL acht de kans dat het restemissiedoel gehaald wordt ca. 30%.
- Dit betekent dat we op basis van de KEV het meest op koers liggen voor realisatie van het sectordoel ten opzichte van de overige sectoren. Tegelijkertijd vraagt een aantal genomen maatregelen nog aanvullende aandacht en is de uiteindelijke realisatie afhankelijk van de Europese elektriciteitsmarkt en het beperken van de effecten van netcongestie voor de elektriciteitssector en de andere sectoren.
- In dit gesprek wordt stilgestaan bij de stand van zaken van de klimaat- en energiemaatregelen die reeds in uitvoering zijn – en hoe knelpunten in de uitvoering kunnen worden weggenomen. Daarnaast wordt stilgestaan bij welke alternatieve maatregelen in de sector mogelijk zijn om invulling te geven aan de klimaat- en energiebesparingsdoelen, en het proces rond de uitwerking van het streven naar een CO₂-vrije elektriciteitssector in 2035.
- Een aantal sectoroverstijgende maatregelen voor het energiesysteem worden ook in dit BWO behandeld.
- Doel is om tot een gedeeld beeld te komen van maatregelen die komende periode worden uitgewerkt ter voorbereiding op de Voorjaarsnota 2025.

- Voor FIN is tijdens dit overleg voornamelijk de doelmatige besteding van Klimaatfonds middelen van belang. Gezien de ambtelijke vervanging zal FIN naar eigen zeggen niet een vooraanstaande rol hebben tijdens dit overleg.

Mededelingen

- Maatregelen ten behoeve van energiebesparingsdoelen voor 2030 (EED).

1. Beleid in uitvoering elektriciteitssector en energiesysteem

- In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de maatregelen die afgelopen jaren zijn getroffen en de huidige status ervan. Hierbij is gebruik gemaakt van

informatie van de interne *workflowtool*, aangevuld met de inhoud van het HLA en de uitkomsten van de afgelopen augustusbesluitvorming.

- Hieruit komt naar voren dat de uitvoering over het algemeen op schema ligt. Een klein aantal maatregelen is vertraagd of vraagt aandacht.
- In bijlage 1 zijn ter informatie alle reserveringen uit het Klimaatfonds opgenomen die nader worden uitgewerkt ter besluitvorming in het voorjaar. De deadline voor het aanleveren van voorstellen bij de *perceelhouder* met akkoord van de bewindspersoon is 8 november. Uiterlijk 22 november dienen de definitieve versies aangeleverd te worden bij de *fondsbeheerder* met akkoord van de bewindspersoon. Over het Klimaatfondsproces en uw rol daarin wordt u separaat over geïnformeerd in de Staf.
- De volgende maatregelen vragen om specifieke aandacht.

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**
Directie Klimaat

Ons kenmerk
DGKE-K /

Bespreekpunt 1

- Zijn er bij onderstaande maatregelen aandachtspunten in de uitwerking en uitvoering van beleid? Waar is (extra) inspanning nodig?

a. Streven naar CO2-vrije elektriciteitssector in 2035

- Maatregel volgt uit de Voorjaarsbesluitvorming 2023, en moet nog verder ingevuld worden door normering of beprijzing, in combinatie met subsidies uit het Klimaatfonds.
- De KEV24 laat in de raming voor 2035 zien dat er nog 7,7 Mton aan emissies in de elektriciteitssector is. Het streven naar een CO2-vrije elektriciteitssector in 2035 wordt met de huidige maatregelen dus niet behaald.
- Binnen het Klimaatfonds zijn middelen gereserveerd voor subsidie voor CO2-vrije gascentrales (€839 mln.). In de raming voor 2035 is het effect van deze subsidies niet meegenomen, omdat deze nog verder uitgewerkt moet worden. Daarnaast is de subsidie voor invoering van een batterijverplichting voor zonneparken (toegekend €100 mln. en nog €172 mln. gereserveerd) ook gekoppeld aan het streven. Deze middelen zouden breder voor flexibiliteit aangewend kunnen worden. De invoering van een batterijverplichting is vorig jaar door PBL namelijk als beperkt effectief beoordeeld.
- Momenteel wordt gezien hoe mogelijk invulling gegeven kan worden aan het streven, zodat dit kan worden meegenomen in de Voorjaarsbesluitvorming van 2025.

b. BECCS

De maatregel Negatieve emissies door BECCS en andere technieken uit de Voorjaarsnota 2023 is een generieke maatregel. Deze maatregel is nu binnen de elektriciteitssector ingevuld met de openstelling van de categorie voor CCS bij biomassaverbrandingsinstallaties met een elektrisch vermogen van maximaal 100 MW in de SDE++ 2024. Aan PBL is gevraagd om te adviseren over mogelijkheden om de categorie te verbreden naar meer hoogwaardige toepassingen voor biograndstoffen voor de SDE++-openstelling in 2025, bijvoorbeeld bij biobrandstoffenproductie of biobased chemie. Het doelbereik van 1,5 Mton in 2030 van de generieke maatregel wordt doorlopend gemonitord.

Bijlage 1: Tabel met overzicht reserveringen Klimaatfonds

Bijlage 2: Tabel met overzicht van maatregelen

2. Randvoorwaardelijk en alternatief beleid

Bespreekpunt 2

- Akkoord met uitwerking van maatregelen t.b.v. besluitvorming over alternatief en randvoorwaardelijk beleid in voorjaar 2025?

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**
Directie Klimaat

Ons kenmerk
DGKE-K /

Alternatief beleid

- Conform de afspraak in het HLA/RP zal het kabinet alternatieve maatregelen treffen als de klimaat- en energiedoelen niet binnen bereik zijn.
- De volgende maatregelen, die ook zijn opgenomen in de concept beleidsagenda van het Klimaatplan zullen komende tijd inhoudelijk verder worden uitgewerkt t.b.v. besluitvorming in het voorjaar:
 - a. Aanvullende inzet op uitrol hernieuwbare elektriciteitsproductie (waar mogelijk en zinvol)
Het geraamde aandeel van hernieuwbare energie in 2030 in de KEV24 valt lager uit dan in de KEV23. Daarnaast kan meer ruimte voor visserij op zee mogelijk vertraging opleveren voor uitrol WOZ. Daarnaast vormt de uitblijvende (flexibele) elektriciteitsvraag een knelpunt, er wordt op dit moment bekeken hoe vraag en aanbod in samenhang kunnen door ontwikkelen. Het is van belang om vertraging te voorkomen, en te kijken welke mogelijkheden hiertoe nog zijn.
 - b. Alternatieve maatregelen die volgen uit het invullen van het streven naar een CO2-vrije elektriciteitssector in 2035
De invulling van het streven, incl. mogelijke maatregelen, wordt momenteel uitgewerkt. Hierbij wordt ook geïnventariseerd hoe landen om ons heen omgaan met dit streven en welke maatregelen zij eventueel hiertoe nemen in de elektriciteitssector. Naast de reeds bestaande maatregelen zoals genoemd onder agendapunt 1, volgen uit de uitwerking mogelijk alternatieve beleidsopties.

Randvoorwaardelijk beleid

- c. Beleid voor het energiesysteem gericht op randvoorwaarden en het oplossen van knelpunten in de uitvoering
 - Knelpunten in de uitvoering zijn steeds vaker de vertragende factor in de implementatie van klimaat- en energiemaatregelen. Zo zijn de aanleg van infrastructuur en de aanpak van de netcongestieproblematiek randvoorwaardelijk om te voorkomen dat (verdere) vertraging optreedt. Deze maatregelen leiden op zichzelf niet tot emissiereductie, maar zijn wel noodzakelijk voor emissiereductie in de gebruikerssectoren. Het gaat daarnaast bijv. om maatregelen voor het waterstofnet op zee, CCS (specifiek: Aramis) en collectieve warmte
 - KGG (DK, DSE, DEM en VI) zullen i.s.m. FIN hiervoor mogelijke maatregelen in kaart brengen de komende maanden. Hier zullen waarschijnlijk ook voorstellen voor worden ingediend bij het Klimaatfonds.
 - In februari 2025 wordt het IBO bekostiging elektriciteitsinfrastructuur opgeleverd. Het kabinet dient binnen 8 weken op het IBO-rapport te reageren. Voor reacties op concrete beleidsopties uit het IBO-rapport kan vooruit worden gewezen naar

de VJN25.

Directoraat-generaal Klimaat
en Energie
Directie Klimaat

Bijlage 1 – Tabel met overzicht reserveringen Klimaatfonds

Ons kenmerk
DGKE-K /

SECTOR ELEKTRICITEIT	Reserveringen Klimaatfonds incl. voorwaarden	Aandachtspunten
Subsidieregeling CO2-vrije gascentrales	Reservering € 839 mln. (o.m. gekoppeld aan streefdoel)	Van belang dat er invulling wordt gegeven aan het streven. Inzet middelen gereserveerd voor batterijverplichting bij zonneparken wordt nu in een breder kader van ontwikkeling van flexibiliteit onderzocht.
Invoering batterijverplichting voor zonneparken	Reservering € 172 mln. (o.m. gekoppeld aan streefdoel)	
Demand side response	Reservering € 9 mln.	
Aanvullende inzet zonne-energie op gebouwen	Reservering € 150 mln.	
Flex (opschaling innovatieve flex)	Reservering € 160 mln.	
Elektrolyse onshore en offshore	Toekenning onder voorwaarde € 3.665 mln. (o.m. gekoppeld aan afnameverplichting MR)	
De-risken grootschalige waterstofopslag	Reservering € 102 mln.	